

4.6 Pripisivanja

Cilj

Kod U se produbljuje svest o uticaju koji kulturni obrasci mišljenja i interpretacije imaju na našu komunikaciju. Polazište predstavlja primer neuspelne komunikacije zbog pripisivanja uslovljenih kulturnim očekivanjima.

7–9. razr.

45 min.

Materijal:
Kopije dijaloga
(vidi dole).

Napomene:

- Primer dijaloga može, naravno, biti zamenjen nekim primerom iz sopstvenog životnog okruženja. Ali on mora biti na sličan način obrađen kao naš primer.
- Izvor: prema: Triandis (1972), u: Thomas Alexander i dr. (ur.) (2003): Handbuch interkulturelle Kommunikation und Kooperation, sv. 1. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.

Tok:

- N prvo objašnjava šta je pripisivanje/atribucija (definicija: sve osobine koje ljudi pripisuju i podmeću sebi samima i drugima; npr. etnički ili rodni klišeji, ili neke druge interpretacije). Diskusija o iskustvima koja imaju U na tom polju.
- N informiše da će se analizirati jedan dijalog na dva nivoa: 1. na nivou onoga što je zaista rečeno; 2. na nivou neizgovorene interpretacije i atribucije. Kontekst: reč je o dijalogu u jednoj internacionalnoj firmi između Amerikanca na višem položaju i grčkog radnika. Radnja se odvija u Grčkoj. Grk je dugogodišnji uspešni radnik. Amerikanac je nedavno unapređen u rukovodioca filijale u Grčkoj.
- Đaci dobijaju kopiju dijaloga, pri čemu N prethodno savija stranu sa atributima (desna kolona) i učenici još ne smeju da je pogledaju. Nakon što se podele uloge, U čitaju dijalog i zatim u malim grupama razgovaraju o razlozima za probleme u komunikaciji.
- Zatim U šire papir i čitaju u desnoj koloni spisak pripisivanja. Diskutuju u parovima o tome na koji način je došlo do pripisivanja.
- Refleksija i diskusija s celim razredom:
 - Koji su glavni razlozi za neuspeh komunikacije?
 - Koje vrednosti i kulturno specifični pristupi bi mogli biti odlučujući za ponašanje obojice sagovornika?
 - Šta bi moglo u sledećem koraku da se uradi u pravcu konstruktivnog pristupa situaciji? (Ovde treba sakupiti strategije interkulturalne komunikacije.)
 - Kakva slična iskustva su imali U?

Novi pretpostavljeni iz Amerike i njegov grčki saradnik

Radni list "Dijalog" za đake

Ponašanje / ono što je rečeno	Atribucija: pripisivanje / interpretacija / ono što je mišljeno
Amerikanac: Koliko ti je potrebno da završiš ovaj izveštaj?	Amerikanac: <i>Molim ga da se uključi u posao, želim da učestvuje u odlučivanju.</i>
Grk: Ne znam. Kada bih morao da ga završim?	Grk: <i>Šta to treba da znači? On je šef, zašto mi ne kaže jasno šta da radim?</i> Amerikanac: <i>On odbija da preuzme odgovornost.</i>
Amerikanac: Ti sam najbolje možeš da proceniš koliko to traje.	Amerikanac: <i>On treba da preuzme odgovornost za svoje postupke.</i> Grk: <i>Kakva glupost! Ali bolje da mu nešto odgovorim.</i>
Grk: OK, deset dana.	Amerikanac: <i>Nesposoban je da dobro proceni vreme. Ta procena je potpuno nerealna.</i>
Amerikanac: Bolje 15. Da li se slažeš da to uradiš za 15 dana?	Amerikanac: <i>Nudim mu dogovor.</i> Grk: <i>OK, on traži 15 dana, on je šef.</i>
U stvari bi za taj izveštaj bilo neophodno 30 radnih dana. Dakle, Grk je radio danonoćno, ali mu je na kraju 15. dana bio potreban još jedan dodatni dan.	
Amerikanac: Gde je izveštaj?	Amerikanac: <i>Proveravam da li se pridržava dogovora.</i> Grk: <i>On hoće izveštaj.</i>
Grk: Sutra će biti gotov.	Obojica: <i>Izveštaj još nije gotov.</i>
Amerikanac: Ali, dogovorili smo se da danas bude gotov!	Amerikanac: <i>Moram ga naučiti da se pridržava dogovora.</i> Grk: <i>Taj glupi, nesposobni šef! Ne samo da mi je dao pogrešna uputstva, nego čak ne ume da ceni to što posao od 30 dana završavam za 16.</i>
Grk daje ostavku. Amerikanac je iznenađen.	
	Grk: <i>Grk: Za takvog čoveka ne mogu da radim.</i>